درسعادت غازته‌سی اداره‌خانه‌ده (آره‌وولك)
ՊՈԼԻՍ, Դպրոցական, Նորատունկեան խաչ

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոստ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » վեցամսեայ. 20 »

Դրամագլուխարհն փոստային փոխ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխը 100 դրուշի հաշուով:

Ցեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԲԵՐԱՑԻՈՑ ԵՐԱԶԸ

Կ'իրականանայ վերջապէս այն երազը, զոր Բերացիք կը տածեն տարիներէ ի վեր, և որուն իրաւունքը ունին անշուշտ շատ մը պատճառներով ուրիշ թաղեցիներէ աւելի:

Վասն զի Բերացիներն են թերեւս որ ամէնէն աւելի կը վճարեն իրենց աղջկանց կրթութեան համար, թէև օտար վարժարաններու և օտար վարժուհիներու, բայց անոնք են նաեւ որ կը հառաչեն ամէն օր. «Մ'ուր էր թէ մենք ալ աղջկանց շնորհքով դպրոց մը ունենայինք»: Այդ դպրոցը այսօր գոյութիւն ունի և պիտի ունենայ Բերա, Լսաեան վարժարանին մէջ, որուն Հոգաբարձութիւնը ամէն զոհողութիւն կ'ընէ բարձրագոյն դասընթացք մը աւելցնելու ծրագրին վրայ, օտար վարժարաններու հաւասար վիճակի մը վերածելու համար զայն: Սա տարբերութեամբ որ հայ աղջիկը օտար վարժարանին մէջ շատ մը օգտակար ուսումներու հետ իրեն համար բացարձակապէս անկարեւոր բաներ ալ պիտի սորվի, շատ մը կարիւր գիտելիքներէ ալ զրկուելով փոխադարձաբար: Որովհետեւ ամէն օտար վարժարան ազգային առանձնայատկութիւններ ունի, որոնց հետեւելով հայ աղջիկ մը ժամանակ միայն կը կորնչեցնէ: Հայ վարժարանն ալ ընականաբար իրենները պիտի ունենայ, որոնք աշակերտուհին իր տոհմին, իր տանը, իր ծնողքին, իր ընտանիքին պիտի մօտեցնեն առաջնորդելով իրեն կեանքին մէջ, զոր հայ ընկերութեան ծոցը վարելու սահմանուած է:

Այս չէ՞ր միթէ երազը ամէնուս ալ, ուսեալ, լեզուագէտ, զարգացած բարեկիրթ աղջիկներ ունենալ, որոնք չարհամարհեն մայրերնին, ընտանիքնին և տոհմերնին, և երբ այս երազը կ'իրականանայ այսօր Լսաեան վարժարանին ծրագիրը բարձրացնելով, և աւելցնելով հոն այն ուսումներն ու լեզուները, որոնք կարեւոր են հայ աղջկան մտաւոր և բարոյական զարգացմանը, տեսնե՛նք թէ Բերացի ծնողք ի՞նչ ընթացք պիտի բռնեն: Համակրութեամբ պիտի ողջունե՞ն զայն, թէ երես պիտի դարձընեն անկէ, որովհետեւ Հայու ձեռքով եղած գործ մըն է: Բայց ամէն պարագայի մէջ, այն Հայերը որ այդ գործին գլուխը անցնելու կոչուած են խանդով ու լրջութեամբ յառալ պիտի տանին զայն, որովհետեւ իրենց գործին յաջողութեան գիտակցութիւնը ունին, և իրենց նպատակին գերազանցութեան համոզումը, որ ամէնէն մեծ ոյժն ու քաջալերութիւնն է:

Եթէ հարուստ ծնողք, անոնք որ այնքան շատ կը սիրեն օտարները, ու կամաւորապէս կը խաբուին անոնցմէ, չգիտնան օգտուիլ այս առիթէն, անդին՝ միջին դասու աղջիկները կան, որոնք ողջախոհ դաստակերտ մը կը կազմեն, և անոնցմէ անդին աղքատ աղջիկները, որոնց համար նախախնամային բան մը պիտի ըլլայ այս հաստատութիւնը: Բայց մեր փափաքն ու նպատակն է ամէնքը միացած տեսնել հոն հաւասարապէս դաստիարակութեան մը ազդեցութեան ներքեւ, որով միայն կարելի կ'ըլլայ հայ իդեական սեռը բարձրացնել, սորվեցնելով անոր ամէնէն նուրբ գեղարուեստներուն հետ, ամէնէն պիտանի գիտելիքները գործնական կեանքի համար: Որովհետեւ Լսաեան վարժարանի բարձրագոյն դասընթացքին մէջ, աշակերտուհիները պիտի կարենան առաջ տանիլ հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն լեզուներու գրականութենէն զատ՝ պատմութեան, աշխարհագրութեան, բնական և չափական գիտութեանց ճիւղերն ալ, ինչպէս նաեւ նկարչութիւն, երաժշտութիւն, ձեւադիտութիւն և նրբակերտ ձեռագործներ, բոլորն ալ առանձնակարգ մասնագէտներու ձեռքով աւանդուած:

Վարժարանին մէջ պիտի ընդունուին նաեւ արտաքին աշակերտներ, որոնք ազատ պիտի ըլլան իրենց ընտրած մէկ երկու ճիւղին միայն հետեւելու և այսպէս բոլոր աղջիկները պիտի կարենան իրենց նախասիրած ուսումները կամ արուեստները մշակել առանց ստիպուած ըլլալու վճարել մեծամեծ գումարներ, օտար վարժարաններու կամ մասնաւոր դասատուներու:

Դպրոցին հոգաբարձութիւնը, որ այսքան եռանդ ցոյց կու տայ դիւրացնելու Բերայի աղջկանց դաստիարակութեան խնդիրը, արժանի է ամէն քաջալերութեան, և մենք կը փափաքինք առաջինը ըլլալ շնորհաւորելու զինքը իր այս որոշումին համար միայն, գործի սկսելէ առաջ:

Ս.

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՀԻՍԱՐԻ ԶԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

...Ութ օրէ ի վեր Հիսար ենք. Օթէլ Պիւլկարի —Հիսար Բալա՛սը— իջեւանած: Ըսեմ նախ չգիտցողներուն համար— եթէ ներելի է երեք ենթադրել որ Ֆիլեոլեգոս Հիսարը չգիտցողներ կրնան գըտնուիլ...— թէ մեծ Պալքաններու հարաւային լեռնաշղթային երկայնքին վրայ 8-10 հատ հանքային ջերմուկներ կան, որոնց մին —ամէնէն անուանի— է Հիսարը, Ֆիլիպէն դէպ ի հիւսիս, 42 քիլոմէթր հեռու, 5 ժամուան ճամբայ եռաձի կառքով:

Փոքրիկ գիւղ մըն է Հիսարը, 80-100 տունով, ծովուն մակարդակէն 350 մէթր բարձր, այգեստաններու, վարդաստաններու ցորենի և հաճարի մշակութեանց մէջ ընկղմած, ծառալից ու կանանչազարդ, որ սակայն իրեն նման հազարաւոր գիւղերու պէս անանուն և աննշան պիտի մնար եթէ չ'ունենար իր ջերմուկները:

Աւտառապետի մը կայա՞նքը կամ մենաստէր իշխանի մը ապաստանարա՞նը եղած է այս գիւղը՝ որ թանձրաղանգուած ու վիթխարի պարիսպ մը (հիսար) բարձրացուցեր են իր չորս կողմէն, չուրջանկի: Ո՞ր դարերու մէջ, ինչ դէպքերու կամ կռիւներու հանդիսարան եղեր կամ դիմադրեր է այս կորուսեալ խորշը...: Դաղտնի՞ մը, որուն բանալին չեմ յաջողիր գտնել ո՛չ նայն պարիսպներու և ո՛չ ալ Պատմութեան—կամ գէթ իմ գիտցած պատմութեանս...— փլատակներուն մէջ:

Ահագին ու ամէհի ժայռերու, մարմարի և խձաքարի, կիրի, աւազի և ադիւսի խառն ու մառն շաղախուած կուտակում մըն է այս պարիսպը, որուն երեք դռները միայն 8—10 մէթր բարձր կամարներով, կանգուն կը մնան այսօր. գլխաւոր դուռը գիւղին մուտքը, Հիսար գաբուն է, որուն կամարին վերի մասը փլած, երկու կողմերը շեղակի իրարմէ անջատ, հողէն ու կանանչներուն մէջէն վեր ցցուած կը կանգնին զոյգ մը սոսկաթատեսիլ կովի եղջիւրներու պէս... Պաղ սարսուռ մը կը դգաս որ ի՛սաղնտէ մարմինդ, ու սիրտդ սեղմում մը կ'ունենայ երբ կանցնիս այս կիսակործան կամարին տակէն...: Մաքուր պողոտայ մը, հովանուտ ու հոտաւէտ աքասիաներով եզերուած, կ'երկարի շիտակ այն դռնէն մինչեւ գիւղին կեդրոնը: Այդ մուտքը այնքան սիրուն ու նկարէն է՝ որ եւրոպական գիւղ մը հնասած ըլլալու պատրանքը կու տայ քեզի: Երկու կողմը, պարտէզներու մէջ քովէ քով, 5—6 հատ պանդոկներ կ'երեւան նախ, որոնցմէ անդին, հրապարակ մը կը բացուի ուր կեդրոնացած են շուրջանակի գիւղին բոլոր արհեստներն ու առեւտուրը, զբօսանքն ու ոգեւորութիւնը. —փուռ, սրճարան, մանրավաճառ, կօշկակար, մսավաճառ ու բրուտ խարխիկ ու ողորմուկ շէնքերու կամ կրկնայներու մէջ գետեղուած են, իսկ հրապարակին մէկ քովը, երկու ստուերարկու սոսիներու տակ, 20—30 հատ պուլկար գեղկուհիներ ծալապատիկ նստած, իրենց առջև գրված կամ սփռած բանջարեղէններ, պտուղներ, հաւ ու հաւկիթ, կարագ ու թարմ պաներ, կը ծախեն անվերջ անընդհատ պոռչտուքներով:

Անցուդարձը, շարժումն ու իրարանցումը մեծ է հրապարակին վրայ. ծարաններ, կապոցներ, գորգեր ու բազմոցներ (հիլիէ) շալակած մարդիկ՝ արշալոյսէն մինչեւ երեկոյ կը վազվզեն ամէն կողմ: Ու խումբ խումբ կիներ ու այրեր, երանաներ գրկած, մանուկներու ձեռքէն բռնած, վերէն ու վարէն, աջէն ու ձախէն կ'երեւան ու կ'անցնին կ'երթան: Վերջը չի գար: Ո՞ւր կ'երթան այս ամէնքը...— Լ՛հ, բանիկ կ'երթան — որովհետեւ Հիսար, լեռնական զով ու օդաւէտ գիւղ մը, ամարանոց մը ըլլալէ առաջ, հիւանդանոց մըն է. որովհետեւ Հիսար գալուն պատճառը, նպատակը, սէտքն ու օգուտը, հմայքն ու վայելքը՝ ջերմուկները մտնելուն մէջ կը կայանայ: Այս է տիրող խորունկ համոզումը, անխախտ հաւատքը բոլոր հիւրերուն քով, որոնք ամէն ազգէ, կու գան Պուլկարիոյ ամէն կողմերէն, Ռուսմուգէն, Վառնայէն, Թռնովայէն. — Ցոյն ընտանիք մը եկած է, ուր հոգիով, Քըրքքիլիսէէն, եւ Քըրքքիլիսէէն մինչև Էտիրնէ՝ 12 ժամ կառք, Էտիրնէէն Ֆիլիպէ 6 ժամ երկաթուղի. Ֆիլիպէէն Հիսար 5 ժամ կառք — կրեր ու տոկացեր են, խեղճե՛ր, հոս գալու համար: Երուսաղէմ ուխտի երթալը շատ աւելի դիւրին է. բայց հոս կու գան, քանզի հոս 5-6 ջերմուկներ կան, հրաշագործ «Հավուզ»ը՝ատոնց առաջինն է, գիւղին ճիշդ կեդրոնը, վայրի վարդերու թփաստանի մը խորը թաղուած: Ճիշդ քովիկն են իր երկու փոքրաւորները. Զալլուճա և Իրմէկլ.— իսկ պարիսպին դռնէն դուրս, ձորի մը կողին վրայ ուրիշ մը կայ, Քիւրմէկլ անուն. հոս մէն ալ Պէշպունարի դռնէն դուրս, գիւղէն քառորդ ժամու մը չափ հեռու, որ կը կոչուի Գըզլար: Գըզլարն քիչ հեռու՝ աւազի թանձրակոյտ մը կայ, մշտաթաց ու յարաթաթախ, որուն մէջէն բղխելով, թրջելով ու սողալով կ'անցնի կ'երթայ անդադար ուրիշ եռացող հանքային ջուր մըն ալ: —Անբուժելի ճանչցուած յօդացաւերու, կարկամած ջիղերու, անդամալոյծներու համար՝ այդ աւազին վրայ կը շողայ փրկութեան յոյսը: Հոն կ'երթան անո՛նք միայն,— եւ բաց արեւին տակ, հոգի պէս ծակեր բանալով, ամբողջ մարմնով մերկացած՝ մինչեւ կոկորդը կը թաղուին անոնց մէջ, ու կը մնան այնպէս՝ որքան ատեն որ կարենան դիմանալ տաքին:

Բայց ինչ որ ամէնէն աւելի զուարճալի ու հետաքրքրական է, բաղնիքներու ներքին տեսարանն է այն: Սեւ քարով յատակուած բակի մը չորսը, ցած ու աղտոտ փոքրիկ սենեակներ կան 6 8 հատ. իբր կապասի՝ հինուկ փոխոթ մը մնացեր ունին. վերնայարկ մըն ալ ունի Հավուզը միայն, ուր սենեակի մը մէջ երկու ողորմելի մահճակալներ կան: Բահին ձեղունէն գոյզգոյն զենջներ փռուած դէպ ի վար, տոհի մը գրօշազարդ ցնծումը կը սրսկեն վարի մթին տիրութեանը վրայ...: Ու ամէն ազգէ, ամէն կարգէ ու տարիքէ մարդիկ, կապոցներ, ծարաններ թեւերնուն տակ, կը մտնեն սենեակի մը մէջ, կը հանուին արագ ու չիտակ կ'երթան բակին անկիւնը ուր ցած դուռ մը կը բացուի, և ահա՛, քառակուսի մեծ աւազանը կայ հոն, որուն մէկ կողմէն գետնարուղիս հանքային ջուրը լայնաբաց մարմարեայ բերանէ մը անդադրում պոռթկումներով կը հոսէ իր արծաթեայ ալիքները...: Աւազանին եզերքը՝ զինկոյէ պանեհներու մէջ՝ մէկ քանի գլուխներ միայն կ'երեւան աչքերնին կիսախուփ կամ պատին յարած, անշարժ, որոնց շրթունքէն թեթև ամպեր, օ՛խեր կամ անիմաստ հռնչիւններ կը թռչին երբեմն, — իսկ մէջտեղը աւազանին՝ 10, 20, 30 հոգի քովէ քով ընկղմած, կը փշան, կը շարժին, կ'ելլեն ու կը մտնեն շարունակ, մինչև որ ալ չդիմանան 47 աստիճան ջուրին, ու խաչած խաչատակած խեցգետնի պէս կաս կարմիր, շնչահեղձ դուրս նետուին ու կ'երթան փռուիլ սենեակներուն մէջ...: Ատոնց մեծ մասը՝ բոլորովին կաստառ, քաջառոյզ մարդիկ են որոնք ապագայ հիւանդութեանց առաջքն առնելու համար կու գան կը մտնեն ջուրը և... հիւանդ կը մեկնին գիւղէն: Իսկ մնացածները ակարներ են, որոնք կոյս-զկուրայն մէկ բաղնիքէն միւսը ֆվաղելով, մէկ աւազանէն միւսին մէջ կը տանին թաթխել իրենց ցաւը: Զլխտոը ծիւրախաղն հետ, գլխի պտոյտը՝ կաթուածահար սրունքին հետ, սրտի ու մորթի հիւանդութիւններն ալ թև թեի՝ օր մը այս և օր մը այն տաք ջուրին մէջ կ'երթանալ-ընտրելով Պալքաններէ ըղխող Պրսպատիկէի մը ամենարոյժ զօրութիւնը:

Բայց «բաղնիք բաղնիք» այս խօսակցութիւնը, այս մոլեկան վազքն ու արշաւը՝ աւելի բուռն ու կատաղի է կանանց քով, և արդէն, Ֆիլիպէի և շրջակայից կանանց գրեթէ բոլորին ալ՝ ամբողջ 10 ամիս գգուած վայելուած ըղձանոյշ երազն, իտէալն ու էլսոբատոն է՝ ամառը Հիսար երթալը: Ամէն կարելի զրկանքի տոկացողներ, չո՛ր հացով տաք ամիս ապրելու յօժարողներ կան անոնց մէջ — երկու ամիս հոս կարենալ գալու համար ամառը.—Օրինակը մեր տան մէջ իսկ է. Հայոց թաղէն պատկառելի խաթուն տուտու մը տաճա՛ն եղաւ մեր Նարկիզին, օրպէս զի մեր միջոցաւ կարենայ վայելել իր տասը տարիէ ի վեր երթալ չկրցած Հիսարը:

Եւ այս ջուրերը՝ կզակներն ալ թուլցընելու բնութիւնն ունին. կ'երեւայ...անմարուս կզակները կանանց, որոնք սագերու անյագ հեշտաբերը հաւասարելու «Հավուզ» կ'երթան հեւ ի հեւ, և ժամ 10ին (Ք. Ե.) երբ արանց կարգը կու գայ մտնելու, դեռ ներսն են անոնք, կը հլվլան կը ճչեն ու դրան առջեւ սպասողներու բարձրաձայն բողոքներն ու աղմուկը հաղիւ կը զօրեն դուրս հանելու զանոնք ու ղրկելու չիտակ Քիւրմէկլ՝ ուր ժամը 10էն մինչեւ կէս օր կը վազեն ու կը յուզեն աւազանին ջուրերն ու մերմակայ ձորը կը թնդացնեն իրենց ախորժալուր աղաղակներուն արձագանգովը...: Ու կէս օրէն 2 ժամ վերջը, գորգերն ու բազմոց ու կապոցները ղըրկուած ու պատրաստ կ'ըլլան պարիսպէն դուրսի Գըզլարի բաղնիքը ուր բոլոր կանայք կ'երթան՝ մինչեւ երեկոյ կատարել՝ ջերմուկներուն ջերմ...եռանդ ուխտաւորի մը վայել իրենց վերջին լոգանքը...:

Հարկաւ օր մը, Գերմանոյ Էմսին, Գարլսպատին պիտի հաւասարի Հիսարը՝ և Վիշի ու Էքս-լէ-Պէն նախանձն պիտի իրեն — պիտի ունենայ անշուշտ շքեղ պանդոկներ, հելեւտրական լոյս՝ մաքուր փողոցներու մէջ, սքանչելի թատրոն մը ու նուագահանդէսի սրահ. փառաւոր գազինոներ ուր 50-60 հոգիներ առաջնակարգ երաժիշտներու խումբեր նուագեն, ելն. ելն.: Եւ եթէ չենք գտներ հոս այս բաները՝ յանցանքը մերն է որ կանուխ ծնած ենք քիչ մը, և քիչ մը ալ թերեւս ամապարած ենք այս կողմերը գալու համար...: Երջանիկը այն մարդը չէ՞ որ գտածովը կը գոհանայ...: Մենք ալ հոս Միխալին խաչվէն ունինք ուր... բօքէր կը խաղան. Ռէչիտ աղային չարտասը՝ որուն տակ ընկերական ընտանեկան հաւաքումները տեղի կ'ունենան երեկոյեան դէմ ու գիշերները, և Ցանկ. Հայ. Պուլկ. Գաղղ. Ցուն. և Հրեայերէն՝ վեցերգեան խիստ մտացի ու սրամօս causerie ներ կ'ըլլան.— Ու Պոյչէֆին «գազինոն» ուր Հէյալ եկած է երէկուընէ ի վեր, զուռնան ու թէմն ալ միասին. (Մուտքը կէս կղական, 5 սանթիմ):

Եւ երաժիշտ մըն ալ ունինք, տեղական բերք, կարճուկ ու խեղճուկ մարդուկ մը, խած աչքերով, խոպոտ ձայնով, ճմռթկած դէմքով, պատառատուն ու թափթփած ցնցոտիներ հագած, ոտքերն ու կուրծքը միշտ բաց՝ որ սակայն քամպուռայի virtuose մըն է, և ներշնչուած աւուղ մը...: Մականունը՝ Տա՛ամատաղը...: Օրն ի բուն սրճարանէ սրճարան ու պանդոկէ պանդոկ կը պտըտի՛ս... կ'երգէ թամպուռայով: Երգն ու եղանակը իր հեղինակութիւնն է միշտ. միօրինակ, լալկան, ողբաձայն...: Խանդավառ ցոյցեր կ'ողջունեն ու հէչիւն կոլականներ կը վարձատրեն զինքը ամէն տեղ. — Եթէ մենք չենք ճաչակեր իր տաղանդին պըտուղները, ու իր երգին ու նուագին ձայնը մաքելիք կու տայ մեզի, պատճառն ա՛յն է որ երաժշտութեան ճաշա՛կը չունինք ու պուլկարերէն չենք հասկնար...: Բայց ու հեւագրատուն ալ ունինք հոս, որոնց վրայ պաշտօնեան աշնանագեղ օրիորդ մըն է: Դեղարան մը կայ գիւղին մէջ, ու օրիորդ բժշկուհի մըն ալ հիւր է մեր պանդոկին. Օր. Տիմիթրօվի, Մ'ոնբէլիէի մէջ 8 տարի ուսած՝ խելացի ու շնորհալի աղջիկ մը, զոր կառավարութիւնը զրկած է հոս՝ ձրի դարմանելու համար հիւանդ գեղջուկները:

...Բայց պէտք է ալ մէկ կողմ դնել գիրն ու գրիչը, որոնք անզօր են արժանաւորապէս պատմել ու նկարագրելու ինչ որ կան —ու չկան— պուլկարահրաչակ այս գիւղին մէջ: Պէտք է սեղան երթալ, զի ահա՝ պանդոկին կարսօնը պատահատի ահագին տապար մը ձեռքը, պարտկէը ծառէ մը կախ ժանգոտ երկաթի մը կ.. վազէ, ուժգին հարուածներ տալով, հնչեցնել Հիսար-Բալասի ցերկուան ճաշի կոչնակը...:

ԱԼՓԱՍԼԱՆ

ՊԱՂԵՍՏԻՆ

ԵՐԿՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԵՏՈՎ.

Քաջալերուած այն ընդունելութենէն զոր Արեւելքի ընթերցողները ընծայեցին Ս. Երկրի վրայ գրած մեր պանդուխ յօդուածներուն և մանաւանդ, աչքի առջեւ ունենալով այն կարեւոր դերը զոր տակաւ կը ստանայ Ս. Երկիրը՝ ամէն մասամբ ուսումնասիրութեան առարկայ դառնալով գիտական աշխարհին, կարեւոր ու շահեկան կը համարինք Արեւելքի ընթերցողները ծանօթացնել քիչ մըն ալ Ս. Երկրի մէկ քանի բնական հանգամանքներուն՝ սկսելով նախ անոր երկրաբանական և հանքաբանական երեւոյթներէն:

Ս. Երկրի հողը՝ ժամանակաց շրջաններու մէջ զանազան մարմիններ յառաջ բերած է:

Կարմիր ծովուն և Մեռեալ ծովուն միջեւ գտնուած լայնատարած երկիրը ահագին քանակութեամբ կրանիթ և ասոր նման ուրիշ տեսակ մը քար կ'արտադրէ, իսկ Մեռեալ ծովուն արեւելեան եզերքը ամբողջովին ծածկուած է խնամարով (gris), ինչպէս նաեւ Անդրլիբանանեան լեռներու արեւելեան զառիվայրը՝ ուր տեղացիները չահագործելով զանոնք, մեծապէս կ'օգտուին:

Նեղոսի և Գաղայի միջև գտնուած երկիրը աւազուտ է, իսկ Ս. Երկրի գրեթէ բոլոր լեռներուն և հովիտներուն մէջ՝ անհուն կերպով տարածուած է կաւը՝ զոր բրուտները կը շահագործեն, զանազան անօթներ, ծխափողի լիւլիներ, կղմինտր կամ աղիս շինելով:

Գոյներու մէջ բաղնիքէն միւսը ֆվաղելով, մէկ աւազանէն միւսին մէջ կը տանին թաթխել իրենց ցաւը: Զլխտոը ծիւրախաղն հետ, գլխի պտոյտը՝ կաթուածահար սրունքին հետ, սրտի ու մորթի հիւանդութիւններն ալ թև թեի՝ օր մը այս և օր մը այն տաք ջուրին մէջ կ'երթանալ-ընտրելով Պալքաններէ ըղխող Պրսպատիկէի մը ամենարոյժ զօրութիւնը:

Բայց «բաղնիք բաղնիք» այս խօսակցութիւնը, այս մոլեկան վազքն ու արշաւը՝ աւելի բուռն ու կատաղի է կանանց քով, և արդէն, Ֆիլիպէի և շրջակայից կանանց գրեթէ բոլորին ալ՝ ամբողջ 10 ամիս գգուած վայելուած ըղձանոյշ երազն, իտէալն ու էլսոբատոն է՝ ամառը Հիսար երթալը: Ամէն կարելի զրկանքի տոկացողներ, չո՛ր հացով տաք ամիս ապրելու յօժարողներ կան անոնց մէջ — երկու ամիս հոս կարենալ գալու համար ամառը.—Օրինակը մեր տան մէջ իսկ է. Հայոց թաղէն պատկառելի խաթուն տուտու մը տաճա՛ն եղաւ մեր Նարկիզին, օրպէս զի մեր միջոցաւ կարենայ վայելել իր տասը տարիէ ի վեր երթալ չկրցած Հիսարը:

Եւ այս ջուրերը՝ կզակներն ալ թուլցընելու բնութիւնն ունին. կ'երեւայ...անմարուս կզակները կանանց, որոնք սագերու անյագ հեշտաբերը հաւասարելու «Հավուզ» կ'երթան հեւ ի հեւ, և ժամ 10ին (Ք. Ե.) երբ արանց կարգը կու գայ մտնելու, դեռ ներսն են անոնք, կը հլվլան կը ճչեն ու դրան առջեւ սպասողներու բարձրաձայն բողոքներն ու աղմուկը հաղիւ կը զօրեն դուրս հանելու զանոնք ու ղրկելու չիտակ Քիւրմէկլ՝ ուր ժամը 10էն մինչեւ կէս օր կը վազեն ու կը յուզեն աւազանին ջուրերն ու մերմակայ ձորը կը թնդացնեն իրենց ախորժալուր աղաղակներուն արձագանգովը...: Ու կէս օրէն 2 ժամ վերջը, գորգերն ու բազմոց ու կապոցները ղըրկուած ու պատրաստ կ'ըլլան պարիսպէն դուրսի Գըզլարի բաղնիքը ուր բոլոր կանայք կ'երթան՝ մինչեւ երեկոյ կատարել՝ ջերմուկներուն ջերմ...եռանդ ուխտաւորի մը վայել իրենց վերջին լոգանքը...:

Հարկաւ օր մը, Գերմանոյ Էմսին, Գարլսպատին պիտի հաւասարի Հիսարը՝ և Վիշի ու Էքս-լէ-Պէն նախանձն պիտի իրեն — պիտի ունենայ անշուշտ շքեղ պանդոկներ, հելեւտրական լոյս՝ մաքուր փողոցներու մէջ, սքանչելի թատրոն մը ու նուագահանդէսի սրահ. փառաւոր գազինոներ ուր 50-60 հոգիներ առաջնակարգ երաժիշտներու խումբեր նուագեն, ելն. ելն.: Եւ եթէ չենք գտներ հոս այս բաները՝ յանցանքը մերն է որ կանուխ ծնած ենք քիչ մը, և քիչ մը ալ թերեւս ամապարած ենք այս կողմերը գալու համար...: Երջանիկը այն մարդը չէ՞ որ գտածովը կը գոհանայ...: Մենք ալ հոս Միխալին խաչվէն ունինք ուր... բօքէր կը խաղան. Ռէչիտ աղային չարտասը՝ որուն տակ ընկերական ընտանեկան հաւաքումները տեղի կ'ունենան երեկոյեան դէմ ու գիշերները, և Ցանկ. Հայ. Պուլկ. Գաղղ. Ցուն. և Հրեայերէն՝ վեցերգեան խիստ մտացի ու սրամօս causerie ներ կ'ըլլան.— Ու Պոյչէֆին «գազինոն» ուր Հէյալ եկած է երէկուընէ ի վեր, զուռնան ու թէմն ալ միասին. (Մուտքը կէս կղական, 5 սանթիմ):

Եւ երաժիշտ մըն ալ ունինք, տեղական բերք, կարճուկ ու խեղճուկ մարդուկ մը, խած աչքերով, խոպոտ ձայնով, կը մտնեայ, ահա այն դրան ետեւն է, այն ապակեպատ մեծ դրան որ սրահը կը փակէ և զայն ուրիշ սրահէ մը կ'անջատէ. դրան կամարը այդ լոյսին կը պատկերադրուի, անոր ապակիները անով կը լուսաւորուին. դուռը կը բացուի. կը նշմարես ճրագ մը,—և երկու կին համակ սպիտակ:

«Ա՛հ, մեծաւորուհին է որ կը պտըտի...», կը մրմնջէ մեղմիւ մէկ քուն հիւանդ կին մը, որ աչքերը լոյսին կը փակէ և անդիի կողմը կը դառնայ:

Երկու սպիտակազգեաց կիները կ'անցնին ծանրաքայլ և մեղմիւ: Այնչափ յուշիկ կը քալեն որ ոտքերնին սահելու չչուկն անգամ չի հաներ գետնին վրայ: Կը յառաջանան, ճրագը առջեւնուն, իրենց ստուերներ ճառագայթի մը մէջ:

Անկողիններուն կողմէն գացողը կը քալէ ձեռքերը առջին կապած: Նորահասակ է: Դէմքը հանդարտ անուշութիւն մը ունի, խաղաղութեան այն ժպիտներէն մէկը զոր երազը լրիվ կը դնէ ննջող դէմքի մը վրայ: Գլխուն վրայ կը կրէ նորընծայի սպիտակ քօղը: Իր կակղակերպաս պարեգօտը (molletonneux), որ անկողիններուն պերկալին և կտաւին ցուրտ սպիտակութեանց հակապատկերէն դեղնաշրթ կ'երեւայ, Սէնթ-Օկիւսթէնի մայրապետներուն սպիտակ պարեգօտն է:

Մայրապետին ետեւէն կ'երթայ միաբանութեան սպասուհին, ձերմակ քթաբանակով, ձերմակ վտաւակով, գիշերագոկով: Բռնած է ճրագը, որ իր դէմքը ամբողջովին կը լուսաւորէ և մութ պատկերի մը մէջ պատաւ վանամօր մը գլխուն անվայլ ու ցուրտ սպիտակութիւնը կու տայ իր ծռմռած թուղթի գոյնին:

Երկրորդ մասը, ՎԱՆԴԸ, երկուշաբթի թուով:

Կնոջական խնդիրները ամէնէն մեծ գիտուններուն հանգիստն ալ կը խանգարեն երբեմն: Լտիսրն և իր որդին Թոմաս Լտիսրն իրարմէ բաժնուեր են, որովհետեւ այս վերջինը՝ իր հօրը կամքին հակառակ՝ դերասանուհիի մը հետ ամուսնացեր է: Ամերիկեան թերթերը հետաքրքրութեամբ կը զրաղին «Թէլէֆոնի հնարիչին» և «Լեկտրականութեան յոյսին»— ինչպէս կը կոչեն Թոմաս Լտիսրը որ 23 տարեկան է դեռ—միջեւ ծագած այս ընտանեկան գժտութեամբ:

Ս. Երկրի լեռներուն մեծագոյն մասը կրային է. նոյնպէս կրային են Սարոնի, Յորդանանի և Աբեայի դաշտերը ուր եօթը տեսակ կրաքար յառաջ կու գան որոնց առաջինը կը նմանի տեսակ մը սպիտակ մարմարի՝ որ շատ թանձր է։ Երկրորդը՝ որուն տեղացիք «Միկի Եապէս» կամ «Հաճար Եաֆուտի» կը կոչեն, Երուսաղէմի շրջակաները կը գտնուի և կարծր, կուռ, կարմիր բայց դեղնագոյն երակներ ունեցող քար մըն է՝ երկրի մէջ գտնուած բոլոր քարերէն դեղեցկագոյնը որ շատ լաւ կը բանուի ու կողորկուի։

Երրորդ տեսակն է հասարակ միզի կոչուածը, որ վերոյիշեալ «Հաճար Եաֆուտի»էն քիչ կարծր բայց շատ դիմացկուն, կուռ և ընդհանրապէս սպիտակագոյն է, առանց երակի և շատ լաւ կը բանուի ու կը յըղկուի։ Այս քարն է որ կը գործածուի առհասարակ ամէն շէնքերու՝ իբրեւ պատրաստ կոփածոյ քար։

Չորրորդ տեսակը միզի կը կոչուի՝ որ վերոյիշեալ քարերէն նուազ կարծր և աւելի թեթեւ է, վրան կը տեսնուին երբեմն կարմրագոյն երակներ, և որովհետեւ շատ լաւ չեն բանուիր ու չեն յղկուիր՝ շէնքերու մէջ իբրեւ կոփածոյ քար կը գործածուին։

Հինգերորդն է «Նաբուլի» կոչուած քարը՝ որ ոչ կարծր է ու ոչ կուռ, սակայն իր մէջ կը պարունակէ բիւրեղանման փոքրիկ մասեր և օդին դէմ չի կրնար տոկալ, ուստի շէնքերու ներքին մասանց մէջ կը գործածուի։ Այս քարերուն վրայ կը գտնուին շատ անգամ քարացեալ խեցիներ և ծուկի ակռաներ՝ որ աղերնածէ երեւոյթ մը ունին գրեթէ երկու հարիւրորդամեթր երկայնութեամբ։

Վեցերորդն է «Նաբի» կոչուած քարը որուն բիւրեղեայ նիւթը առանց խոշորացոյցի չի տեսնուիր։ Շատ թեթեւ է, կակուղ և օդին դէմ շատ քիչ կը դիմանայ. ընդհակառակն աւելի տոկուն է կրակի մէջ։ Այս քարերէն կ'եղեն փոքր կաց քարները և այս քարերով կը զարձնեն բոլոր շէնքերու կամարները։

Եօթներորդն է «քաճաքար» որ զանազան կողմեր կը գտնուի։

Այս եօթը տեսակ քարերէն զատ Պաղեստինի մէջ գտնուած քարերն են՝ Ս. կայծքար՝ խոշոր, միապաղաղ և խաւաշար տեսքով. Բ. «Հաճար Նէպի-Մուսա» կոչուած քարը որ Նէպի-Մուսա (Մովսէս-Մարգարէ) նշանաւոր Մկկիթին շրջակաները չա՛տ գտնուելուն համար՝ այդ անունով կը կոչուի։ Այս քարով փոքրիկ առարկաներ կը շինեն զոր ուխտաւորները կը գնեն իբրև հետաքրքրական իրեղէններ՝ իրենց երիկիրները տանելու համար։ Թէպէտ շատ տոկուն չէ՝ այս քարը, սակայն տուներու փակերը ընդհանրապէս ասով կը յատակեն և սև գոյն մը ունի։ Ածուխի պէս կ'այրի և հոտը կպրային է, իսկ զարմանալի յատկութիւնը՝ այն է որ՝ այրուելով չի սպառիր ածուխի պէս՝ այլ ինքնիրեն կը մարի 20 առ 100 կրամնցը-նելով իր ծանրութենէն և երկու հազարորդամեթր թանձրութեամբ ճերմակ խաւ մը թողելով իր վրան։ Այս խաւը երբ անհետ՝ նորէն կ'այրի։

Ս. Երկրի մէջ հանքերը գրեթէ բնաւ նշանակութիւն չունին։ Լիբանանի մէջ միայն երկաթի ու ածուխի հանքեր կը գտնուին։

Մեռեալ ծովուն շրջակաները շատ ասֆանգեր կան ինչպէս նաև ասֆալտի (asphalte)։ Այս ծովուն հիւսիսային արեւելեան կողմը, գլխաւորապէս Սոդոմի լերան մէջ լաւ աղուձակ (քայա-թուզու) կը գտնուի՝ մեծ ժայռերու նման՝ մինչև 60 մեթր բարձրութեամբ։

Ասոնցմէ զատ ուրիշ ո՛ր և է հանք չի կայ Ս. Երկրի մէջ։

Յառաջիկային պիտի գրենք Ս. Երկրի հողագործական և բուսաբանական հանգամանքներուն վրայ։

Երուսաղէմ Վ. ԲՈՅՃ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Թայմզին Բրէթորիայի թղթակիցը կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրէ իր թերթին.

«Ստոյգ աղբիւրէ իմացայ թէ օրէնդիր Խորհուրդին մէջ կայ մեծամասնութիւն մը որ պատրաստ է մերժելու՝ արդի հոգերը աւելցնելու բնութիւն ունեցող որոշում մը, մանաւանդ եթէ Բարեյաւոյ Գլուխին նախարարապետին և կամ հոն կատարուած ժողովրդական գումարումներու կողմէ ներշնչուած ըլլայ։ Եթէ Խորհրդարանը իր կողմէ ընդունի այդ տեսակ որոշում մը, օրէնգիր Խորհուրդը անոր հակառակ որոշում մը պիտի քուէարկէ՝ ի նպաստ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի ծրագիրներուն։»

—Թայմզին Նիւ Եորքի թղթակիցն ալ կը հեռագրէ թէ ամերիկեան կառավարութիւնը ու ազգը համակիր են Անգլիոյ՝ ընդդէմ Թրանսվալի։ Տակաւին պաշտօնական կերպով ոևէ յայտարարութիւն չէ եղած, վասն զի առիթը ներկայացած չէ։ Մ. Նահանգաց նախագահը գիտէ թէ Թրանսվալ բնակող ամերիկեան հպատակներն ալ անգլիականներուն չափ կը կը հարատահարուին և թէ Թրանսվալ առնունով միայն հանրապետութիւն է։ Պ. Մաք Քինլի ալ պատրաստ է պաշտպանելու ամերիկեան շահերը, եթէ պէտք ըլլայ։ Լոնտոնէն Նիւ Եորք հասած հեռագիրները, որոնք Անգլիոյ ազատականներուն տեսութիւնները կը ցոլացնեն, չեն կրցած փոխել Ամերիկայի հանրային կարծիքը։

—Բրէթորիայի մէջ Կանանչ Տետրակ մը հրատարակուեցաւ որ կը վերաբերի Զամպասանդլանտը Անգլիոյ կողմէ գրաւուելուն։ Այդ երկիրը կը գտնուի Սուազիլանտի և Ծովին մէջտեղը։ Թրանսվալ նախ բողոքեր է բրիտանական կառավարութեան արարքին դէմ և յետոյ յիշեցուցեր է թէ ինք միշտ իրաւունքներ ունեցած է Սուազիլանտի վրայ։ Անգլիոյ կառավարութիւնն ալ պատասխաներ է թէ Պոէրներու ստանգութիւններուն հետեւանքով պարտաւորուեր է գրաւել նոյն երկիրը։ Թէ Թրանսվալ բնաւ յարգած չէ այն պայմանները որոնք իրեն համար պարտաւորիչ են 1890ին Զամպասանդլանտի համար կնքուած դաշնադրութեամբ, հետեւեալ Անգլիոյ կողմէ գրաւումը անդառնալի եղած է։ Թրանսվալի կառավարութիւնը չէ ընդունած իրեն եղած հրաւէրը՝ սահմանագլխի գծման յանձնաժողովին մասնակցելու համար, որով Անգլիոյ կառավարութիւնը վերջին ժամուն ծանուցեր է Թրանսվալի կառավարութեան թէ սահմանագլուխները վերջնապէս գծուած են։

—Կիրակի օրը Լայսէնպէրկի մէջ օտար հպատակները գումարում մը ունեցան և որոշեցին վստահեցնել Քրիւկէր նախագահը և գործադիր Խորհուրդը թէ միթիկը ի բոլոր սրտէ կը հաւանի Խորհրդարանին կողմէ քուէարկուած նոր օրինագիծին սկզբունքներուն։ Միթինկին նախագահը իր ճառին մէջ ըսաւ թէ քուէարկութեան իրաւունքի մասին երկու կողմէն ներկայացուած օրինագիծին մէջ երկու տարուան տարբերութիւն մը գտնուելուն համար՝ հարաւային Ափրիկէի մէջ երկու ցեղեր իրարու հետ պիտի չկռուին։

—Գերման թերթերու մեծ մասը իր գոհունակութիւնը չի ծածկեր տեսնելով դժուարութիւնները որոնք արդելք կ'ըլլան Պ. Քրիւկէրի հետ կատարուած բանակցութիւններուն։ բայց կէս-պաշտօնական թերթերը կը զգուշանան թէ՝ Անգլիոյ դէմ խօսելէ և թէ Պոէրները քաջալերելէ։ Ալկեմանեա Զայթունկի կ'ըսէ թէ Ֆրանսա ուզեր է Գերմանիոյ կարծիքը առնել թէ Պէրլինի մէջ ի՞նչ ընդունելութիւն պիտի գտնէ՝ միջամտութեան մը համար Պ. Քրիւկէրի ըրած առաջարկութիւնը։ «Գերմանիա, կը յարէ նոյն թերթը, երբեք չի փափաքիր Ա. Գլխոյ և Թրանսվալի մէջտեղը մտնել և կամ ուրիշ տէրութիւնները յորդորել միջամտելու։ Նախագահ Քրիւկէր եթէ գերմանական կառավարութեան կարծիքը ուզէ, ասիկա, բացարձակ չէզոքութեան կանոնները յարգելով հանդերձ, պիտի չմերանայ յիշեցնելու Թրանսվալի գերման հպատակներու գանգատները զորս ներկայացուցին Թրանսվալի վարչութեան դէմ։»

Նաձիոնալ Զայթունկն ալ կ'ըսէ որ Անգլիա եթէ իր ծրագիրները յայտնելու քաջութիւնը ունենար, կարելի է որ իրրև խստարարոյ ամբաստանէն զայն, բայց «ենեգաւոր է» պիտի չըսէին։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, հինգշաբթի օր, գաղթական նախարարը յայտարարեց թէ Թրանսվալի մէջ ընտրական բարեփոխուած ծրագիրը կընայ համաձայնութեան մը հիմը կազմել։

ՇՕՊԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ. — Զորեքշաբթի իրիկուն Նիւ Եորքի մէջ ծանր շփոթութիւններ ծագեցան։ Բազմաթիւ վիրաւորներ կան. այդ պատճառով կռիւ մը ծագեցաւ վեց հարիւր ոստիկաններու և խռովարարներու միջեւ։ Երկու կողմէն ալ շատ մարդ վիրաւորուեցան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ. — Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը, առջի օրը, ընդունեց 3,100,000 անգլիական ոսկի վարկը նաւային շինութիւններու համար, իբրեւ յաւելուած նաւերու շինութեան վերաբերեալ 1895 ի օրէնքին։

ՍԵՐԳԻՈՅ ԴԷՊՔԵՐԸ. — Պէլկրատէն հինգշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սերպիոյ նախարարապետ Պ. Վլատան Եորկէվիչ Պէլկրատ դառնալով պաշտօնին գլուխը անցեր է։ Սերպիական պաշտօնական աղբիւրէ կը յայտարարեն թէ վերջին դէպքերուն առթիւ կատարուած ձերբակալութիւնները չափազանցուած են լրագիրներուն կողմէ և թէ ձերբակալուածներուն ամէնքն ալ արմատական կուսակցութեան չեն պատկաներ։

—Կատարուած հարցաքննութիւնները հաստատած են թէ ամբաստանեալներէն Բասիչ, Թավչանովիչ, Ճուրիչ, Լէսթիչ եւ Բրոթիչ ալ գրգռած են Բէնէդէվիչը։ Գալով Պէլկրատի երկու բժիշկներուն, Նիքոլիչ ու Եորկէվիչ, ասոնք վտանգաւոր դիրքի մէջ կը գտնուին ոչ միայն Բենէդէվիչի յայտարարութեանց հետեւանքով, այլ նաեւ կարգ մը թուղթերով որոնք տուներու խուզարկութեանը միջոցին ձեռք անցուած են։ Նիկոլի Օնեֆ լրագրին տնօրէն Սթոեան Բրոթիչ իբրեւ կասկածելի ձերբակալուելէ զատ կառավարութենէն ստացած նպաստն ալ զրկուեցաւ։

—Ալեքսանդր թագաւորը, որ մօտերս Բարլսպատ պիտի երթայ շորս շաբաթի չափ մնալու, անկէ ալ ուրիշ ջերմուկ մը պիտի ուղեւորի։ Իր բացակայութեանը միջոցին Նախարարաց Խորհուրդը պիտի վարէ խնամակալութիւնը և ոչ թէ Միլան նախկին թագաւորը, ինչպէս ծանուցուեցաւ։ Բանակին ընդհանուր հրամանատարը իր հիմակուան գործելու շրջանակէն դուրս պիտի չելլէ։

—Սերպիոյ պաշտօնաթերթը երեքշաբթի օրը հրատարակեց արքայական հրամանագիր մը որով քանի մը արմատական նախարարներ՝ Սավա Կրուիչ, Անտրէա Նիքոլիչ և Եուվան Ճաճա հանգստեան կը կոչուին։ Ազատական կուսակցութեան պետ և ներքին գործոց նախկին նախարար փաստաբան Սթոեան Ռիպարաց որ վերջերս բուռն պայքար մը մղած էր նախարարութեան դէմ, երեքշաբթի օրը ներկայացաւ Ֆղէքոնադը թագաւորին և հօրը։ Այդ ունկնդրութեան քաղաքական մեծ կարեւորութիւն կը տրուի, վասն զի այնպէս կ'երեւայ թէ վէճը կարգադրուած է և Ռիպարացի կուսակցութիւնը կրնայ ապագային այժմ տալ արդի նախարարութեան։

ՏՐԼԵՑԻԻՍԻ ԳՈՐԾԸ. — Պատերազմական նախարար Կալիֆէ զօրավարը հրահանգ տուաւ Ռէնի կառավարական գումարտակին թէ վիճարանութեան առարկայ միայն կրնայ ըլլալ այն կէտը թէ Տրէյֆիւս յանձնուած է պորտորոյին մէջ նշանակուած թուղթերը. իսկ սէրիշ իրողութիւններու մասին տրուած տեղեկութիւններու համար նոր քննութիւն կատարել հարկ է։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ. — Երրորդ յանձնաժողովը երկրորդ ընթերցումով ընդունեց՝ միջազգային վէճերը հաշտարար կերպով կարգադրելու խնդրին վերաբերեալ ծրագրին յօդուածները 1էն 36։ Երրորդ հատուածը, միջազգային քննիչ յանձնաժողովին համար, ասիկա մնացած է մինչև որ Յունաստանի, Սերպիոյ և Ռումանիոյ պատուիրակները հրահանգ ստանան իրենց կառավարութիւններէն։

—Լա Հէյէն կը հեռագրեն թէ իրաւարարութեան ծրագրին խմբագրութեանը շմանակցող պատուիրակները սա դիտողութիւնները ըրած են. — 28րդ յօդուածը կը հաստատէ միայն խորհուրդ մը, բաղկացած Լա Հէյ գտնուող դիւանագիտական ներկայացուցիչներէ։ Արդ, փոքր տէրութիւններէն մէկ քանին, որ կը փափաքին մասնակցիլ այդ Խորհուրդին, Լա Հէյի մէջ ուղղակի ներկայացուցիչ չունին և թէ դրացի երկրի մը մէջ իրենց ունեցած դեսպանները կը լարեն ներկայացուցիչի այդ պաշտօնը։ Շուէյտի պատուիրակ Պառոն տը Պիլտ առաջարկեր է որ փոխանակ «Լա Հէյ գտնուող ներկայացուցիչ» ըսուելու «Լա Հէյի կառավարութեան մօտ ներկայացուցիչ կարգուած» գրուի, ինչ որ կ'աւելցնէ միայն Խորհուրդին անդամներուն թիւը։ Այս փոփոխութիւնը դժուարութեան պիտի հանդիպի։ Գերման պատուիրակ Պ. Զորն որ «Մնայուն Դատարանի տեղ «Մնայուն Ատեան» բառերը ընդունել տուած է, նորէն պնդեր է թէ «Ատեան» բառն ալ մասնաւոր և դատական հանգամանք մը ունի։ Բանի մը պատուիրակներ կարծիք յայտներ են թէ ամէնէն լաւ բացատրութիւնն է «Իրաւարարութեան միայն հաստատութիւն»։

—Լա Հէյէն երեքշաբթի թուականով կը հեռագրեն.

Իրաւարարութեան ծրագրին 54րդ յօդուածը, որ առաջին ընթերցումով ընդունուած է երրորդ յանձնաժողովին կողմէ, հետեւեալն է.

«Երկու կողմերը երբ հաշտարար կարգադրութիւն մը ընեն, կրնան իրենց վերապահել իրաւարարութեան վճռին վերաքննութիւնը պահանջելու իրաւունքը։ Այդ պարագային մէջ ինչպէս նաև եթէ պայմագրութիւնը հակառակ չտրամադրէ, վերաքննութեան պահանջումը պիտի ուղղուի իրաւարարական վճիռը արձակող դատարանին և այն ալ այնպիսի նոր իրողութիւն մը ներկայացնելով որ կարենայ վճռական ազդեցութիւն մը ընել դատարանին որոշմանը վրայ. այդ նոր իրողութիւնը պէտք է դատարանին վճիռը արձակուած միջոցին ծանօթ չըլլայ ոչ դատարանին և ոչ ալ վերաքննութիւն պահանջող կողմին։ Վերաքննութիւնը այն ատեն կը սկսի, երբ դատարանը որոշէ, նոր իրողութեան մը գոյութիւնը հաստատելով և ճանչնալով որ այդ իրողութիւնը վճռին վրայ ազդեցութիւն մը ընելու հանգամանքը ունի։ Վերաքննութեան պահանջումը այն ատեն նկատողութեան կրնայ առնուիլ, երբ համաձայնութեան դրին մէջ որոշուած պայմանաժամին ներկայացուած ըլլայ։»

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. — Պաշտօնաթերթը, կ'ըսէ Վիէննայէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը, կայսերական հրամանագիր մը հրատարակեց որ կը պարունակէ՝ Հունգարիոյ հետ կնքուած պայմանագրութեան գարեջուրի տուրքին վերաբերեալ օրէնքներուն մասը։ Բէյլիթի պաշտօնաթերթն ալ նոյն հրատարակութիւնը ըրաւ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ. — Պարսկլոնայի թաղապետութիւնը չորեքշաբթի իրիկուն, Ֆրանսական նաւաբաժնին նոյն նաւահանգիստը ժամանելուն առթիւ, հանդէս մը կազմակերպեց ի պատիւ Ֆրանսական ծովակալ Ֆուռնիէի և անոր սպաներուն։ Հանդէսը աւարտելէն ետքը ութ հարիւր հոգի մինչեւ ծովեզերք հետեւեցան Ֆրանսացի ծովակալին և յետոյ փողոցները պըտըտեցան Ֆրանսական դրօշներով։

Պ. ԱԼԺԻՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ. — Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարար Պ. Ալժէ հրաժարեր է։

ՏԻՈՒԿՑ ԾՈՎԱԿԱԼԸ հինգշաբթի առաւու Թրիէսթէ ժամանեց Ցլիմբիա յածաւորակով։

ՍԱՄՈԱՅԻ գերագոյն դատաւոր Պ. Զէմպլոս հրաժարեցաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ. — Հռոմէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քասթէլկանտոլֆոյի մէջ եկեղեցիին մէկ մասը փլեր է երկրաշարժի պատճառ։ Մարինոյի և Ֆիումիչինոյի մէջ ալ ցնցումներ զգացուեր են։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ. — Անցեալ տարի, ինչպէս կը յիշուի, Ափրիկէի արեւելեան եզերքին վրայ սահմանագլուխի խնդիր մը ծագած էր Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ, վասն զի երկու ազգութեանց սեպհականութեան սահմանները որոշող գիծեր չկային։ Արդ, իտալական Թրիպուլեա լրագիրը կը ծանուցանէ իր երկուշաբթի թիւին մէջ թէ վէճը բարեկամաբար կարգադրուեր է։ Ռաս Տումէիրայի մէջ սահմանագլուխի կէտը համաձայնութեամբ որոշուելէ ետքը, անոր հիւսիսային կողմը գտնուած երկիրը իբրեւ իտալական ստացուածք ճանչցուեր է և հարաւային կողմինն ալ իբրեւ ֆրանսական։ Հիմա միայն մնացած է Տանքալներու երկրին ներքին մասին մէջ սահմանագլուխը գծելու գործը։ Ֆրանսական մասնագէտներու խումբ մը, Պլուտիէօ տեղակալին հրամանատարութեամբ, դէպ ի Ռահէլթա ճամբայ ելած է, փութացնելու համար բանակցութիւնները և սահմանագլուխին այդ մասին վերաբերեալ գործողութիւնները։

ՊԷԼՃԻՔԱՑԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Նախարարութիւնը հրաւիրեր է ընտրական օրինագիծը վերաքննելու համար կազմուած յանձնաժողովը փութացնել խորհրդակցութիւնները, որպէս զի կարելի ըլլայ օրինագիծը ներկայացնել Խորհրդարանին հիմակուան նստաշրջանին մէջ։

—Ղուիսլէյէն ալ կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրեն.

Ընտրական օրինագիծը վերաքննելու պաշտօն ունեցող խորհրդարանական յանձնաժողովը, իր առաջին նիստէն պարտաւորեց նախարարութիւնը որ անպատճառ կարծիք մը յայտնէ այդ մասին։ Դիտել կը տրուի թէ շատ դիւրին է առաջուան ծրագիրը ետ առնել տալ, հակառակ նախարարապետին յամառելուն, բայց այդքանը բաւական չէ։ Ծրագիրը մեռած ու թաղուած է. ուստի պէտք է որ կառավարութիւնը ուրիշ ծրագիր մը ներկայացնէ։ Յանձնաժողովը որոշած է առանց ընկրկելու շարունակել իր գործը. իր աշխատութեանց մասին տեղեկութիւն պիտի հաղորդէ լրագիրներուն։

ՓԻԼԻՊՊԻՆՆԵՐԸ. — Պաշտօնական վիճակագրութեան մը նայելով Մանիլայի հիւանդանոցին մէջ 3781 ամերիկեան զինուորներ կան, թիֆոյէ, փորձարարեալ և զանազան ախտերէ վարակուած։ Պատերազմին սկիզբէն ի վեր ամերիկացիները ունեցած են 1586 վիրաւոր և 292 մեռեալ։

ՕՊԱՆԵԻՒ ԴԷՊՔԵՐԸ. — Սպանիի մէջ (Ֆրանսա) Ֆրանսացի և իտալացի գործաւորներուն միջեւ պատահած կռիւներուն հետեւանքով քանի մը իտալացիներ հեռացեր են անկէ. բայց հանդարտութիւնը վերահաստատուած է։

ՌԻՉՃԻՈՒԹԻ ԿԱՌԻՊԱԼՏԻ. — Հռոմէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի թէ Ռիչճիոթի Կարիպալտի հարաւային Ամերիկա կ'ուղեւորի, ուր մտադիր է հաստատել իտալական հանրապետութիւն մը։ Կարծողներ ալ կան թէ, կը յարէ նոյն թերթը, Կարիպալտիի բուն իսկ նպատակն է դրամ և ազդեցութիւն ձեռք բերել, յետոյ Իտալիա դառնալու և քաղաքական գործողութեան մը գլուխ կանգնելու համար։ Կարիպալտիի պիտի օգնեն եղեր վատիկան և կղերականներու կուսակցութիւնը։ Կարիպալտիի հաստատելիք դրութիւնը Պապին պաշտպանութեանը տակ պիտի գտնուի եղեր։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Սպանիոյ Խորհրդարանին մէջ ներքին գործոց նախարարը ծանոյց թէ Խորհրդարանին նըստաշրջանը տակաւին պիտի չփակուի, վասն զի եւմտական նախարարը կը պնդէ թէ պէտք է չարունակել եւմտացոյցին վիճարանութիւնները։ Ընդդիմադիրները առաջարկեցին միացնել Սպանիոյ բոլոր պարագաները, ինչ որ մերժուեցաւ իբրեւ անհամապատասխան եւմտական կացութեան պէտքերուն։ Նոյն նիստին մէջ Երեսփ. Ժողովը ընդունեց առաջարկութիւն մը թէ Բասթէլաբի անունը արձանագրուի ժողովասրահին մէջ գտնուած յիշատակարանին վրայ։

—Վերջին հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ ամբողջ Սպանիոյ մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ և թէ նախարարական տագնապի խօսք չիկայ։

—Պատերազմական բարձրագոյն Խորհուրդը օգոստոսին պիտի սկսի դատել այն զինուորականները որոնք ամբաստանուած են Սանթիագոյի, Մանիլայի և Քաւիթէի անձնատուութեանը համար։ Ամբաստանեալներէն Թորալ ու Եաուտէնէս զօրավարները իրենց կողմէն փաստաբաններ կարգած են։

ՋՈՐԵԼԻՈՅԻ ՄԱՀԸ. — Հռոմէն կը հեռագրեն Նոսոյէ Վէռախա թէ Իտալիոյ թագաւորին կողմէ եղբօրորդին՝ Առոսթէի դուքսը ներկայ պիտի գտնուի Եորկէյ մեծ դուքսին յուղարկաւորութեանը։ Առոսթէի դուքսը արդէն Հռոմէն ճամբայ ելած է դէպ ի Բեդերսոյուլի։

—Պապը երկար հեռագիր մը ուղղելով Ռուսիոյ Կայսեր՝ ցաւակցութիւն յայտներ է Եորկէյ մեծ դուքսին մահուանը համար և յայտարարեր է թէ կ'աղօթէ հանգուցեալին հոգւոյն։

ՍԵՒ ԼԵՌ. — Պուկարիոյ իշխանին թիկնապահ Նիքոլայէվ զօրավարը և Նիքոլով հարիւրապետը, չորեքշաբթի օրը Զէմթինեմ ուղեւորեր են, Ֆէրտինանտ իշխանին կողմէ ներկայ գտնուելու Տանիլօ իշխանին հարսնիքին։ Զէմթինեմի պուլկարական գրծակատար Պ. Քոնսթանթինովիչ ալ պուլկար կառավարութեան կողմէ ներկայ պիտի գտնուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏԸ. — Պուլկար կառավարութիւնը՝ Լանտէր Պանքի միջոցաւ, ստացաւ 32½ միլիոն ֆր. իբրեւ կանխավճար հին փոխառութեան սակերու միացմամբը կատարուելիք փոխառութեան։ Պուլկար կառավարութիւնը այդ գումարին 29 միլիոնովը իր զանազան պարտքերը վճարեց։

Վերջին լուրեր

ՍԼԱՄԼԸՐԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Հայիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին նոյն մզկիթը գնաց հանդիսաւոր կերպով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ֆրանսական դեսպանը ու հետեւորդները, հելլէնական դեսպանատան գործակատարը ու հետեւորդները, կաթոլիկ Սուրբներու Պատրիարքը և ուխտուէջ աւելի օտարազգի հիւրեր, որոնց ոմանք սենեկապետ էմիսի պէշի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէյամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, փրանսական դեսպան Պ. Ֆոնսթան պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ անցնելիք տեղերը քննելու համար որոշուած գերման ճարտարագէտներուն պետն է երկաթուղիներու շինութեան Ընկերութիւնն ընդհանուր ճարտարագէտ Պ. Օթօ փոն Բաս։ Այդ խումբին հետ կը գտնուի նաև Էնկիւրիի գիծը շինող ճարտարագէտ Պ. Մաքէնզէն։ Ճարտարագէտները նաև պիտի քննեն գիծին անցնելիք տեղերուն տնտեսական վիճակը։

—Քիօլիճէ Զայթունկի Պաղտատի գիծին առթիւ հետեւեալը գրած է.

«Աւելորդ է ըսել թէ օսմ. կառավարութիւնը ո՛րչափ կը փափաքի և ո՛ր աստիճան կարեւորութիւն կու տայ օսմ. երկիրներու մանաւանդ Անատոլուի մէջ երկաթուղիներ շինելու՝ մինչեւ Եփրատի գետաբերանը։ Օսմ. կառավարութիւնը գրեթէ որոշածի պէս է այդ խորհուրդին իրականացումը։ Անատոլուի գիծին երկու կողմը գտնուած տեղերը, այսինքն փոքր Ասիան կտրող Տաւրոսի լեռները երկու տեղէ անցքեր ձգած են, ուրկէ կը կատարուին փոխադրութիւնները։ Այդ գիծերը շինող Ընկերութիւնը պէտք է ուշադրութեան առնէ վերոգրեալ երկու անցքերը։ Հին ազգերն ալ զանոնք միայն կը գործածէին։ Առաջին անցքը, փոքր Ասիոյ արեւմտեան կողմէն, Պուրսա ու Սալա լեռներու մէջտեղի կիրճերէն և Գոնեայի դաշտերէն Իսքէտէրուն կ'ելնէ։ Այդ անցքին երկու կողմը մէկ անգամ 1500 մէթր բարձրութեամբ տեղեր կան տակաւին դաշտերն ալ բաղմաթիւ ըլլալով միւս անցքին չափ դժուարութիւններ չունին։ Միայն թէ Եփրատի արեւելեան կողմի տեղերը քիչ մը դժուարութիւններ ունին։ Երկրորդ անցքը կը կազմեն Սըվազի, Մալաթիոյ, Խարբերդի ու Տիարպէքիրի ճամբան. այդ տեղերը շինուելիք գիծերը, յայտնի խոշնդոտներու պատճառաւ, բաւական դժուարութեամբ ի գլուխ պիտի հանուին, որով շատ ծախք պիտի ըլլայ։ Պաղտատի գիծին շինուելիքը պիտի սկսի Էնկիրիէն կամ Գոնեայէն։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը որ խընդիրը առեւտրական տեսակէտով կը քննէ, կը փափաքի որ գիծը լայն ըլլայ և Գոնեայէն Ատանայի ու Հալէպի ճամբով և Եփրատի հովիտէն անցնելով մինչեւ Պաղտատ երկարի։ Այս առաջարկութիւնը եթէ գործադրուի, շինութիւնները թէ՛ դիւրին պիտի ըլլան և թէ քիչ ծախքով, որովհետեւ Տիարպէքիրի համբուն պէս խոշնդոտներ չիկան։ Տոյչէ Պանքին կողմէ կարգուած պաշտօնեաները սեպտեմբերին պիտի սկսին գիծին անցնելիք տեղերը քննել՝ Փոքր Ասիոյ և Միջագետաց կողմէն։ Ճարտարագէտները պիտի քննեն նաեւ վերոյիշեալ լեռներու ու անցքերուն գտնուած տեղերը և Սըվազի, Էրզրումի ու Տիարպէքիրի նահանգաց բնական հարստութիւնը և վաճառականութիւնը։ Էնկիրիէն սկսուելիք գիծին երկու կողմը գտնուած տեղերը բարերեր ըլլալով, երկաթուղիի կառախումբերը մեծաքանակ արմտիք ու ապրանք պիտի փոխադրեն ծովեզերքները։ Սամսոն կարեւոր նաւահանգիստ մըն է՝ Սըվազի ու Տիարպէքիրի նահանգաց արտածութիւններուն համար, որով արտածութեանց գրեթէ մեծ մասը այդ նաւահանգիստին միջոցաւ և ծովու ճամբով պիտի կատարուի։ Ուստի այդ գիծը շինող Ընկերութիւնը Սև ծովի այդ նաւահանգիստին համար հիւղ մը եթէ չշինէ, օգուտ մը չի կրնար քաղել։ Սըվազի ու Տիարպէքիրի ճամբով շինուելիք գիծերուն համար ըսուած էր թէ դժուար ու մեծածախս պիտի ըլլան և թէ հարստութեան աղբիւր ալ չիկայ։ Տիգրիսի ու Եփրատի հովտին մէջ այդչափ դժուարութեանց պիտի չհանդիպուի և այդ կողմը աւելի շահաւոր պիտի ըլլայ, վասն զի զանազան հանքեր և հարստութեան աղբիւրներ կան։ Այդ մեծ գիծին իբրև մասնաճիւղ շինուելիք գիծերը թէպէտ շահաւոր են, բայց Տիարպէքիրի կողմէն առաջիմ պահպանուածին չափ հասոյթ պիտի չգոյանայ, որով օսմ. կառավարութիւնը եթէ երաշխաւորութեան գումար մը չյատկացնէ, Պաղտատի երկաթուղիի գիծին շինութիւնը անհարկի կ'ըլլայ։ Բանի մը լրագիրներ մեր գրածները ազնիւ ուսումնասիրած չըլլալով, պէտք ցոյց կու տան թէ գիծը առանց երաշխաւորութեան գումարի շինուի, սակայն մեր պարզած դժուարութիւնները և այլն հատատն թէ գիծը առանց երաշխաւորութեան գումարի չինուի կարելի է։ Ընկերութիւնները որոնք առանց երաշխաւորութեան գումարի մեզ չուզեն, երբ գործի սկսին այն ատեն պիտի տեսնեն դժուարութիւնները և գործատակն պիտի չկրնան եղելի։ Գիծին անցնելիք տեղերը քննելու պաշտօն ունեցող ճարտարագէտները պիտի որոշեն նաեւ երաշխաւորութեան համար որքան գումարի պիտի պահանջուի։ Եթէ ճարտարագէտները իրենց աշխատութիւնները աւարտելով տեղեկագիրին պատասխան ուղարկեն և երաշխաւորութեան գումարին համար օսմ. կառավարութեան հետ համաձայնութիւն գոյանայ, այն ատեն երկու գաղ քիլոմէթրոց մեծ գիծ մը չինուի արտասովոր յաջողութիւն մը ձեռք բերած պիտի ըլլան։»

ԲՐԻՍՏՈՆԵՑԻՆ ԱՄՈՒՍՈՒԹԻՒՆԸ. — Մալիմաթի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Օսմ. հպատակ քրիստոնեաներու ազգային պաշտօնեաներու, ծննդոց ու մահանաց և կտակներու պայմանագրերու վերաբերեալ գործողութիւնները մինչեւ հիմա Պատրիարքարաններուն մէջ կը տարուին։ Արդ, այդ գործողութիւնները մէկ կարգ մը անկանոնութիւններ գործուած ըլլալով, այդ գործողութիւններուն համար ներքին գործոց նախարարութեան հսկողութիւնը տակ մասնաճիւղ մը պիտի հաստատուի, որպէս զի անկանոնութեանց առաջքը առնուի։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը նկատելով որ կառավարութեան սեպհականութիւնները զանազան մասերը դարպաս հող և արտ անհատներուն կը տրուին, հրահանգ ուղղեց պէտք եղած տեղերը, որպէս զի այդ կարգի անկանոնութիւններ չգործուին և եղածներուն ալ ճիշտ իրաւունքները պահպանուին։

ՍԵՒԱՆԻԿ — Կ. ՊՈԼՍՈՅ երկաթուղիի գիծին Ընկերութիւնը դրամական հատուցում մը պ

երեքշաբթի երկու հոգի Նաումով անուն պուլկար վարժապետի մը և կնոջը վրայ յարձակելով երկուքն ալ վիրաւորեր են։

ՄԱՐԱՇԻ զինուորական հրամանատար կարգուեցաւ Պէրլինի հրամանատար Իսմէթ փաշա։

ՎԱՐԴԻ ԻՒՂ.—Էնկիւրիի կուսակալութեան խնդրանօք զտիէ գործիք մը պիտի շրջուի Գըրէյհէր գաւառը, վարդի իւղ պատրաստելու արհեստը զարգացնելու համար։

ԷՐԿԷՐԻՒ մետրապոլիտ Տ. Դրիգորիոս, որ պաշտօնակ եղած էր և հրաւիրուած Ալնորով երթալու, անսատեր է Ֆէէնէրի Պատրիարքարանին։ Դատական ու կրօնական գործոց Նախարարութիւնը, Պատրիարքարանի խնդրանօք, հարկ եղած հրամանը տուած է Էրկէրիի կառավարիչին։

ՌՈՒՍԻՈՑ խլամներէն հինգ հարիւր հոգի Թուրքիա գաղթելով Էնկիւրիի մէջ բնակութիւն պիտի հաստատեն։

ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ ԴԱՇՏԸ.—Նաւահանգստի նախկին վերատեսուչ Տիլավէր փաշայի որդին Բէյուի պէյ առեւտրական ու հանրագուտ շինութեանց նախարարութենէն մենաշնորհ ուզեց Մարզուանի դաշտը ոռոգելու համար։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՆԻ վարչութիւնը, կ'ըսէ Սապահ, Անգլիոյ Թէմսա Այրըն Ուորք և Կլէն-Բիթ նաւագործարաններուն դիմած է երկու կողմէ երթեւեկող երկու ղղեանա չինել տալու համար, 150—155 ոտք երկայնութեամբ և ժամ 16—17 մղոն արագութեամբ։ Թէմսա Այրըն Ուորք նաւագործարանը պատասխաներ է թէ պահանջուած երկայնութիւնը եթէ 170 ոտք չըլլայ, շրջենաւերը 17 մղոն արագութիւն չեն կրնար ունենալ։ Նաև թէ երկաթի գինը այս տարի հարիւրին երեսուն վրայ դրած ըլլալով, գինը սուղ պիտի ըլլայ։ Ի հարկին գիշերներն ալ բանելու համար էլէկտրական լապտերներով ու գործիքներով, այդ շրջենաւերու իրաքանչիւրը հազիւ 17,000 ոսկի պիտի գնուի։ Նաւագործարանը յարեր է նաև թէ պանդի

ՊԱՏՊՂ. ՀԱՅՈՒՄԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեւոր երգեր Հանդերձ եղանակօք, Հայատառ Թուրքերէն։ 214 էջ։ Կը պարունակէ իբր 270 եղանակներ և 313 հոգեւոր երգեր։ Գործը բոլորովին նոր չէ, այլ հին երգարանի մը նոր հրատարակութիւնը՝ վերաքննուած և բարեփոխուած, նաեւ հոխացուած իբր 62 նոր երգերու և 70 նոր եղանակներով յաւելմամբ։ Մասնաւորապէս յանձնարարելի է Քրիստոս Հայոց, նաեւ այն ամէնուն որոնք Թուրքերէն կը կարդան և համ կառնեն Թուրքերէն հոգեւոր երգերէ։ Բոլոր երգերը յօրինուած են Աւետ. սկզբունքներու և վարդապետութիւններու համաձայն և կրնան հոգեւորապէս օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն անխտիր։ Գին 10 դահեկան։

Նոյն գիրքը առանց եղանակի և մանրագիր, գրպանի համար, էջ 344, գին 5 դահեկան։

Նոյնին խոշորագիրը գարմանալ առանց եղանակի, մամլոյ տակ, ի մօտոյ վաճառելի, գին 6 դահեկան։

Կը ծախուի Պայպլ-Հաւուսի գրատան մէջ Փինճանճըար Եօղուրու։ 173

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿՈՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենամին Մբչազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվար տէ գիմպլիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան լենքերն այժմ կը վերանորոգուին, որով իր գրասենեակներն աճապարար փոխադրուած են Նոգա-Տամ տէ Վիքտուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին, ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պարտատոմսերու գումարն է Մէկ Միլիարտ Քսանհազար Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բաներ 4,545,160,948 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիարտ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի չահերն են 14,400,000 ֆր.։ 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր չահերը։ Սիրէ մասնակից է, և կամ ապահովեն չէ, միայն չահերան է ձեզի համար հանդերձ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւններու։ Սրտիակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրեն հասցեաբերեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի։ Նոյնպէս տարեվճարներու համ տարուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ջ. ՈՒ. ԼԻՍԻՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Գենիչ-Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒԼԱՅԵԱՆ
Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈՒԵՅՑԱՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կիւրէռ-լի, Գօրաթի, Մէլիլիսանի և Մ-ռ Մէկի Գիլ-Բանով լրենաց

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	
Բարսէ	3000	Թիրա	2500
Ենոխ	3000	Նէրգիս	2400
Թէյսէր	3000	Օսայրիս	2250
Բեանոբուս	3000	Հէրա	2250
Յորա	3000	Միրնոր	2000
Օսմանի	3000	Նարբոնի	1500
Բարիսիա	2500	Գուլեա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիքթոլ խան
ՅԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սգրիգ Լիվրուլ

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Լամոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Բէռոլզի Հօեռս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօեռս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գէորգոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ մՕսթէն.
Թէոտոր Բօնդէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն
Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՐ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եղերէն Կամուրջ

11 — Միրկ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օ. Ա. պշ. 20
11 — Ենիմ. մէզպ. պէօյր. Ամրպ. ենք. սՕն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի 43
11 45 Պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. պշկ. 34
11 45 Ենմ. մէզպ. պէօյր. Բրնպ. Ամրպ. ենք. մրկի. պիտի հաղորդակցի 46
12 30 Մրկ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. պշկ. 18
11 55 Պէօք. պէյզ. բշկ. ենք. գնլ. Բ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չնկ. պէյլ. զզկ. Սկտ. 44
12 30 Ենմ. մէզպ. պէօյր. Ամրպ. ենք. սՕԷն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի պշկ. 40
12 45 Բ. Ա. զզզ. ենմ. մէզ. պէօյր. Ամրպ. պէյզ. 17 բշկ. լպպ. զալ. Ա. հիս. գնտ. պշկ.
1 15 Պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. պէշ. 20
1 30 Ենմ. մզբ. պէյթտ. Ամրպ. ենք. էմբկ. պշկ. 21
2 15 Լմբկ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. պշկ. 33
2 05 Բ. Ա. զզբ. ենմ. մզբ. պէյթտ. Ամրպ. ենք. սՕԷն. պօյճ.
3 10 Պօյճ. Բ. Հիս. պէպ.արն. զրլ. օրԱ. պշկ. 18
2 42 Պէյզբ. պէյզ.բշկ. լիպ. Ա. հր. գնտ. պշկ. 46
4 — Մրբկ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. պշկ. 21
4 — Ենմ. մզբ. պէյթտ. Ամրպ. ենք. սՕ.ս. պօյճ. 40
4 40 Պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. պշկ. 33
5 30. Ենմ. մզբպ. պէյթտ. Ամրպ. ենք. մրկի. 45 Բ. հիս. պէպ. արնպ. օրԱ. պէշկ.
6 30 Պէյզ. ենք. զանլ. մրրպ՝. Ա. հիս. զանտ. 20 պէպ. արնվ. լենկ. պէյլ. Գուզզ. սկիւտ.
6 45 Բ. Ա. զավ. ենմ. մէզբ. պէյթտ. Ամրպ. ենք 23 սՕԷն. պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արնպ. Իրլ. օրԱ. պէշկ.
7 30 Ենմ. մզբ.պէյթտ. Ամրպ.պզ. բշկ. ենք.գնլ. 34 Ա. հիս. գնտլ. վանք. լնպլ. պէլլ. զզկ. պշկ.
8 36 Բ. Ա. զավ. ենմ. մէզբ. պէյթտ. Ամրպ. պէյզ 17 բշկ. լպբ. զանլ. Ա. հիս. գանլ. վանք. լնպլ. գուզզ. սկիւտ.
9 — Ենմ. մզբպ. պէյթտ. Ամրպ. ենքբ. սՕԷն. 18
10 — Ենմ. մէզբ. պէօյր. Ամրպ. ենքբ. • պօյճ. Բ. հիսպ պէշիր սիրկ. Բ. հիս. պէպ արն օրԱ պէշկ
10 35 Մրբկ. պօյճ. պէպ. արն. զրլ. օրԱ. 46
11 Ենմ. մէզբ. պէյթտ. Ամրպ. ենքբ. մրբկ. 20 Բ. հիս. արն. պէշկ։

Ասիական եղերէն Կամուրջ

10 45 Պէյզ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. լնպ. պէյլ. 45 զզկ. սկիտ.
11 15 Պէյզ. փշպկ. լպբլ. զանլ. Ա. հիս. հեռաեւեալ շրջենաւին պիտի հաղորդակցի 29
11 45 Ա. հիս. գնտ. վանք. Ենկ. պէյլ. Գզկ. պշկ. 33
1. 15 Պէյզ. բշկ. ենքբ. զանլ. Բ. Ա. հիս. 44 գնտլ. վանք. լնկլ. պէյլ. զուզզկ. սկիւտ։
1 30 Պէյզ Փշպկ Զպբլ Գանլ ա Հիս պէշկ։ 17
2 — Ա. հիս. գնտլ. վանք. լնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 34
3 15 Զանլ. պէյլ. զզկն. սկիւտ։ 17
3 — Պէյզ. փշպկ. լպբլ. զանլ. Ա. հիս. պշկ. 46
3 30 Ա. հիս. գնտլ. վանք. լնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 34
4 30 Պէյզ. փշպ. լպբլ. գնլ. Ա. հիս։ 44
5 — Ա. հիս. գնտլ. վանք. լնկլ. պէյլ. զզկ. պշկ. 43
6 30 Պէյզ. ենքբ. զանլ. մրրկ. Բ. Ա. հիս. 19 գնտ. պէպ. արնվ. լնկ. պէյլ. զզկ. սկիտ։
8 — Պէյզ. փշպ. ենքբ. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. 34 վանք. լենկլ. պէյլ. զզկ. պէշկ։
9 15 Պէյզ. փշպ. լպբլ. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. 17 վանք. լնկլ. պէյլ. գուզզկ. սկիւտ։
10 10 Ա հիտարէն ուղղակի կամուրջ։ 45
10 30 Պէյզ. ենքբ. զանլ. Ա. հիս. գանտ. լնկլ. 33 պէյլ. գուզզկ. սկիւտ.
11 10 Վանիքիւղէն ուղղակի կամուրջ։ 34

Կամուրջէն եւրոպական եղերէ

11 45 Պէշկ. օրԱ. զրլ. արն. պէպ. Բ. հիս. 21 պօյճ. ենիք. Ամրպ. պէյթտ. մզբպ. ենիմ։
12 20 պէշկ. օրԱ. արն. պէպ. Բ. հիս. մրբկ. 20
12 45 պէշկ. մրբկ. ՈՒԷն. ենիք. Ամրպ. պյթտ. 43 մզբպ. ենիմ. Բ. Ա. գավաթ։
1 15 ՕրԱ. զբլշ. արն. պէպ. Բ. հիս. մրբկ։ 33
1 20 Սկիտ. Ա. հիս. գնլճ. լպբլ. փշպկ. պէյզ. 46 պյթտ։
2 05 պէշ. օրԱ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. պօյճ։ 18
2 30 Պշկ.պյճ. ենիք. Ամրպ. պյթտ. մզբ. ենիմ։ 40
3 15 Սրա. արն. պէպ. Բ. հիս. մրբկ։ 21
3 35 Սկիտ. զզկն. օրԱ. պէյլ. լնկլ. արնվ. 23 գնտլ. Ա. Բ. Հիս. գնլճ. մրբկ. ենիք.փշպ. պէյզ. Ամրպ. պյթտ. Հզբ. ենմ. Բ. Ա. զզբ։
3 30 Պէշկ. օրԱ. զբլշ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. 33 մրբկ։
4 — պէշկ. մրբկ. սՕԷն. ենիք. Ամրպ. պյթտ. 45 մզբպ. ենիմ։
4 45 պշկ. զզկ. պէյլ. լնկլ. արնվ. պէպ. գնտ. 20 Ա. Բ. Հիս. գանտ. սՕԷն.ենիք. փշպ. պէյզ։
6 — պէշկ. օրԱ. զ.բշ. արն. պէպ. Բ. հիս. 34 պօյճ. ենիք. Ամրպ. պէյթտ. մզբպ. ենիմ.
6 30 Իւսկ. քուզկ. պէյլէր. լէնկէլ. քանտ. ա. հիսաք քանտ. դէնիք. պէյթզ։
7 — պէշկ. օրԱ. զբլշ. արնվ. պէպ. բ. հիս. 18 մրբկ. սՕԷն. ենիք. Ամրպ. պէյթտ. մզբպ. ենիմ։
8 30 պշկ. օրԱ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. պօյճ. 44 ենիք. Ամրպ. պէյթտ. մզբպ. ենիմ։
9 15 Գէպ. ենիք. Ամրպ. պյթտ. մզբպ. ենիմ։ 21
9 40 պշկ. օրԱ. զբլ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. մրբկ 46
10 05 մրբկ. ենիք. Ամրպ. պյթտ. մզբպ. ենիմ. 40 Բ. Ա. գավաթ։
10 20 պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. զանլ. լպբլ. փշպ. 43 պէյզ. մզբպ. Բ. Ա. գավաթ։
10 35 Պէշկ. օրԱ. զբլշ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. 23 Բ. հիս. գանլ. սիրկ. ենիք. փշպ. պէյզ։
10 55 Պէպ. Բ. հիս. պօյճ. սՕԷն. ենիք. Ամրպ. 17 գիրնպ. պէյթտ. մզբպ. ենիմ։
11 20 պէշկ. օրԱ. զբլշ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. 18 մրբկ. ենիք։
11 45 Սենիք. Ամրպ. պէյթտ. մէզբպ. ենիմ։ 46
12 — Գէպ. Բ. հիս. պօյճ. սՕԷն. ենիք։ 33
12 — պէշկ. օրԱ. զբլշ. արնվ. Բ. Հ. ենիք։ 33

Կամուրջէն ասիական եղերէ

1 05 Պէշկ. զզկն. պէյլ. լէնկլ. մն.ք. գնտիլ. 45 Ա. հիս։
1 20 Սկիտ. ա. հիս. գանլ. լպբ. փշպ. պէյզ։ 46 պէյթտ։
2 35 Սկիտ. զզկն. պէյլ. լնկլ. վնիք. գնտլ. 34 Ա. հիս։
3 — պշկ. Բ. հիս. գանլ. լպբլ. փշպ. պէյզ։ 44
2 45 Կամուրջէն ուղղակի Զէնկէլ բէօյ։ 17
3 35 Սիրնտ. զզկն. օրԱ. պէյլ. լենկ. արնվ. 23 գնտլ. ա. բ. հիս. գանլ. սիրկ. ենիք. փշպ. պէյզ. Ամրպ. պյթտ. մզբպ. ենմ Բ. ա. զավ։
4 20 ուղղակի վանիք ա հիսաք։ 43
4 45 պէշ. զզկն. պէյլ. լնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. 19 ա. Բ. հիս. գանլ.սՕԷն.ենիք. փշպ.պէյզ։
6 30 Սկիտ. զզկ. պէյլ. լնկ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. 17 ենիք.պէյզ. պյթտ. մզբպ. ենիմ. Բ. ա. զզզ
8 45 պէշ. զզկ. պէյլ. լէնկ. վնիք. գնտլ. ա. 33 հիս. գանլ. լպբլ. փշպ. պէյզ։
9 25 Սկիտ. զզկն. պէյլ. լնկլ. վնիք. գնտլ. 45 ա. հիս.
10 20 պէշկ. գնտլ. ա. հիս. գանլճ. լպբլ. 43 փշպկ. պէյզ. մզբպ. բ. ա. գավաթ։
10 25 պէշգ. զզկն. պէյլ. լենկլ. վնիք։ 33
10 35 պէշկ. օրԱ. զբլշ. արնվ. պէպ. գնտլ. 23 բ. ա. հիս. գանլ. մրբկ. ենիք. փշպ. պէյզ։
11 10 պէշ. պէյլ. լենկ. վնիք. ա. հիս. փշպ.պզ։45
11 40 պէս.գնտ.ա.հիս.գնլ. լպբ. փշպ.պզ.պյթտ 44
11 55 պշկ. զզկն. պէյլ.լենկլ.վնիք.գնտ.ա.հիս։ 20

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. իրատեղով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿՆԱՆՔ.— ՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆԹ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333
1898 ի հաշիւք	34,775,462
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղ.-ԲԻ.-ՓԻ.-ՖԷ ՀԻՍ (էֆ տէնէր Մուսուրան)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ՐԼԲԲԷՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի Գրիգորեան Լոյսի յորմէ, Ֆէյզ Զէրտէնեան դիմ)

Կառաջնակարգ գործիքներու միջոցաւ ամենասասակիկ ցաւած ակառաներն ցմ ուրդն կը լեցնեն. յասվ ֆիկը և ֆոխուած վերականգնելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, ճարպիտոր, և գիտնական արհեստական ակառաներ կը պատրաստեն, յոր և նման բնականի, գինի կատարելի ըստ ոգեի, ծանոթեան, և ազգ տրամադրելի նրաշխաւորեալ։

Թերեան հիւանդութիւնք կատարեալապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թերբերեալ գեկերու. և ամենակատարելագործեալ ատչաններու միջոցաւ, առանց ցաւ առաջացնելու։

6. Գ. Զմեանները կիրակի օրերն ալ, (Փէյ- ֆ- ոչ) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Փէյ- ֆ- ոչ) հրաւեալ կը դիմեն Իերայի գործատեղին։

Գործագիտացեալ կրնան գիտել, իրենց ընկերոջն, թիւ 1 Թիւրեան։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԻՆ

Պահանջելու է հեռեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱՆ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(Ամ ամէիր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբոն
Ցակորեան խան, Վայվոտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկանցներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Գալաթիոյ մէջ
Օսմ. Գանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի հակառակը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Գալաթոյ կողմը Պ. Ի. Զաբօխ
Մարբուճճիլար, Զարչըլը խան, Թիւ 21 194

ԹԱՍ ԱՍԻԼԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԵՂԲԱՐ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդհ. Հէյլ, Կ. Գալաթոյ և Օթլեքոյի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօգազիչօ	186
Ալէքսօ	3807	Գենուա	2908	Գրատօ	1695	Մարէնկօ	2273	Մաքէօ	1113
Անձէլօ	1541	Գօրսօ	885	Միրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ճիքիս	1755
Արիսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալիօ	1581	Միրաստօ	3557	Միվիս	1193
Գասանօ	1322	Տօմնօ	937	Հինու	3720	Միլիս	1037	Պէրօ	1200
Գօրտինիս	1864	Ծուրօ	2385	Հօրգանիս	3600	Մօնդէգէլլօ	1735	Բասսօ	1328
Գանաս	1078	Տրաբզ	1713	Հալմիէր	595	Մուրիլլօ	2419	Բ. Ուիլլզ՝	1545
Գրինօ	341	Տինամօ	504	Նէրօ	2854	Նէրօ	1083	Բօսիս	3827
Գրիֆիալօ	4431	Իսարօ	2464	Դանիս	5540	Նիգրօ	4100	Բօլէտօ	1470
Դէլրօ	1671	Էլասրաստ	1520	Պիլես	1090	Սնանքիս	4036	Բորգիսս	487
Գալիբաս	1387	Էրազօ	1481	Դէլսօ	1055	Օրլանտօ	1535	Ուրգարիս	2439
Գամէս	1244	Ֆիտօ	954	Բալբինօ	2307	Բալբրեան	1637	Վասրօ	1914
Ֆազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Բօվնօ	1700	Բօլօ	540	Վօլօ	1289
Հիրակօ	2729	Ֆրամինկօ	849	Լէս	1053	Բիալբօ	2223	Վօլթուրնօ	2896
Միսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանօ	2272	Բիանգ.	4663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Գանիլէզ	3060	Լիմօրնօ	1643	Բօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլորբասս	4235	Գիրանս	1243	Լօրէնցօ	3191	Բօմէզ	1789		

Ապրանքի տեսակներն կը խնդրուի ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ աթիոյ մաքսատունն հանելու համար թենց հրահանգը ղրկել չդեղուի։ Ցանկն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար առ
ԷՖՎԱՐ ԼԻՍԻՕ
Մէկէմէ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

COMP RUS

NAVIGATION A VAPEUR ET COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւն

Գշ. 13 25 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 14 26 Իզմիր, Բիրէ, Ազեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ (հարաւ Ազեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ Ֆա, Գէրուզ եւ Գիրոս).
Եշ. 15 27 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէին
Եշ. 15 27 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ և Գում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 16 28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՖԻՐԹԱՆԱՐԻՆ CUNARD

ՔԱՂԱՔՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամէն ուրբաթ Նիւ-Եորք ելլալու է Լիվրբուլ և Քուինզ Ֆէրրի

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	
Ումպրիա	7718	Գասթիա	
Բաղուրիա	7718	Մամարիա	
Էթրուրիա	7391	Մարսէյ	
Ուրանիա	7268	Ղլամ	
Բաւանիա	5587	Մարսէյա	
Ֆէթիսնիր	5547	Թարդիա	
Դալիա	4809	Բալթիա	
Ֆիքիա	4551	Գրինսան	
Նէքբօ	3448	Մարսէյ	
Գէտաս	1876	Թարսէնս	
Ինբրսկուրկ	1544	Լանգեան	
Գեզարտնիա	1381		

Շերպուրը չոգենաւը, նաւարկելի պիտի, Լիվրբուլն հոս հասաւ ընդհանրապէս վճառքով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ
Thomas C. Joly
Մէյմանէթի խան, Թիւ 6, 7, 8, 9
Թիւ, Գարա Մուսթաֆա փողոց։

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ավիքէ-լի և Արէ-Նիլ Գիլ-Բանով լրենաց

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
Ֆիրդօրիան	10500	Ֆլամինիան	
Ամէնիան	10500	Եէնիչիրի	
Բէսարիան	10500	Աբրէլ	
Լանքաստրիան	9000	Գլէնբրան	
Ֆիլատելֆիա	9000	Գրոպան	
Գալամիան	8000	Ռէնիան	
Ֆորթիան	8000	Գնուտ-գիան	
Գանդոնիան	8000	Գլասգիան	
Ֆիրթինիան	8000	Լէսթան	
Ֆալէրնիան	8700	Գինեա	
Վալինիան	8700	Գրօրգա	
Ֆլամինիան	8700	Լիսաբոն	
Ֆալպան	8500		

Ապրանքի տեսակներն կը խնդրուի ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ աթիոյ մաքսատունն հանելու համար թենց հրահանգը ղրկել չդեղուի։ Ցանկն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար առ
ԷԴՎԱՐ ԼԻՍԻՕ
Մէկէմէ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ԱԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Գ. ՍԱՍ

ՈՐՍԱՆԱՒԸ

Այդ գնդակները սակայն Մաժէսթի լապտերին միայն կրցան ջնջել ու փշրուցան անոնցմէ երկու կողմերուն վրայ՝ գրեթէ մէկ մէջը բարձրութեամբ նաւապներէն։

Այս վերջինները չպատասխանեցին անդամ այդ ատրճան անվնաս հրացանաձգութիւնի մը։

Բայց աւազակները, առանց վայրկեան մը անգամ կորսնցնելու, տարօրինակ յամառութեամբ մը շարունակեցին կրակ ընել։

Կրակ մը՝ որ մահացու չէր թէեւ, բայց վիրաւորէ արդեալ կրնար նաւապներուն առաջնորդուն։

Արձակուած գնդակներէն կրնար նեթադրուիլ թէ ծովահէններուն թիւը հինգ հարիւրի կը հասնէր, սակայն անոնցմէ նեղութեան նայելով, անկարելի էր որ հինգ հոգիէ աւելի կարենային սեղմուիլ հոն։

Գնդակները միշտ կը տարային, ծուխը չարունակ կը պատէր չորդին, կը լեցնէր անցքը, վերջին ծայր անհամբեր դարձնելով նաւապները՝ որոնք բառի մը կը սպասէին առաջ նետուելու համար։

Ցանկարծ քանի մը տուր խազէր թնան փոզի մը, որոնք կը նշանակէին.

—Դրակը սկսեցէք... յետոյ յարձակեցէք։

Այն տուն, բոլոր այս մարդիկը՝ որոնք տարիէ մը ի վեր ի զուր կը հալածէին ծովահէնները և հակառակ իրենց վարպետութեան, քաջութեան ու յանդգնութեան չէին յաջողած ո՛ և է կերպով անոնց միայն մը տալու, խնդրի ելն առաջ նետուեցան։ Պայթումները կը կրկնուէին, ծուխը կը լեցնէր բովանդակ անցքերը, մարդիկ գետին կիյնային մեռած կամ վիրաւորուած, կը կոխոտուէին իրենցմէ եռքիններէն ու նաւապները միշտ առաջ կը քալէին՝ ուժին հրացանին անցուցած։

Աւազակները՝ այդ խենթ յարձակումին չկրցան դիմադրել, ու նահանջել սկսան, մինչդեռ սպան չարունակ կը հրամայէր.

—Յառաջ, նաւաստիներ, միշտ յառաջ...։

Մարդիկը առաջ կը նետուէին միշտ, երբեմն կենդանով ճամբուն դժուարութեանց պատճառաւ, երբեմն վազելով կրցածնուն չափ չուտ, հասնելու համար այդ սատանի ծնունդ ծովահէններուն որոնց վերջին ժամը հնչած էր չատոնց արդէն։

Այդ կերպով հասան կէս չէնքի մը առիւ, գմբեթաւոր առաստաղով և մոտաւորապէս 10 մէթր բարձրութեամբ։

Ծովահէններուն միւնբերդը ընդծովեայ ական մըն էր. այդ չէնքին վերեւն էր ծովը. կը զգացուէր սիկա, որովհետև օդը յանկարծ զովցած էր նաւաստիներուն հոն հասած պահուն։

Եղեկտրական լոյսի հոսանք մը կը լուսաւորէր այդ մթին չէնքը ուր նաւաստիները հասած էին իրենց խլ վազքէն ետքը. բայց դեռ ինքզինքին չծողված, իրենց հալածած թշնամիները անհետացան բոլորովին ու մեռելոց ատեն մեծ ամրոց մը լուսեցաւ։

Երկու դուռներ կը գտնուէին գրեթէ միեւնոյն ատեն, դուռներ որոնք երկաթի չափ հաստատուն փայտէ մը շինուած էին։

Առաջին հասնողները դեռ այս դուռները կոտրելու չփորձած, շրջապատին շուրջը գետեղուած գնդակներով լեցուն ականներ պայթեցան իսկոյն։

Ընդարձակ չէնքը լեցուեցաւ ցաւի և կատաղութեան աղաղակներով։

Կարելի չէր դիմանալ այդ պայթումներուն։

Այս մարդոց քաջութիւնն ու անվեհերութիւնը ինչ կրնային ընել թշնամի մը՝ որ անանցանելի ու մահացու պատուարի մը ետին ապաստանած էր։

Դեր-սպան՝ որ ճամբ թեւէն վիրաւորուած էր արդէն հրացանի գնդակէ մը, չուզեց իր մարդոց մահուան պատճառ ըլլալ, և հրամայեց որ նահանջեն։

Հրացանամիգներ՝ որոնք կատաղի արշաւ մը ըրած էին մինչև հոն, ետ քաշուեցան և կատարեալ կարգապահութեամբ գմբեթաւոր չէնքէն դուրս ելլելէ ետքը կրկին նրբանցքը մտան։

Ամէն պարագայի մէջ յարձակումը յաջողած էր, թէեւ այդ յաջողութեան համար մեծ զոհողութիւններ եղած էին։

Ընկերվիններուն, ծովապատանկներուն և աւազակներուն բոլորովին բնաջինջ ըլլալը ժամանակի խնդիր մըն էր ալ անկէ ետքը։

Դուրսէն պաշարուած էին անոնք եղիներէն և շոգեմակոյկէն։

Ծովով փախուստ մը անկարելի էր իրենց համար։

Իսկ ներսէն, շլիտի կրնային բնաւ դիմադրել քաջարի հրացանամիգներուն որոնք կատաղութեան հասնելու ատենն ծարաւի էին իրենց թշնամին ապանելու և մանաւանդ վրէժը լուծելու համար իրենց ընկերակիցներուն որոնք ապանեցուած կամ վիրաւոր, տարածուած էին դեռնին վ